

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821200818
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8821200818.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci T. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. F. Q. Č..XX, zastúpenej opatrovníčkou: C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, na návrh navrhovateľky: P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. F. Q. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Vranou nad Topľou č.k. 8Ps/3/2021 - 55 zo dňa 21.09.2021 takto

o z h o d o l :

I. Mení rozsudok vo výroku o obmedzení spôsobilosti T. E. na právne úkony v časti nakladania s finančnými prostriedkami tak, že menovaná nie je oprávnená nakladať s finančnými prostriedkami nad sumu 20,- Eur týždenne.

II. V prevyšujúcej časti, s výnimkou výroku o náhrade trov konania, rozsudok potvrdzuje.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom obmedzil T. E., nar. XX.XX.XXXX, v spôsobilosti na právne úkony v tom smere, že menovaná nie je oprávnená nakladať s finančnými prostriedkami, nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o úvere, pôžičky a iné zmluvy majetkovej povahy. Nie je oprávnená rozhodovať o liečbe, hospitalizácii v nemocničnom zariadení či o umiestnení v zariadení sociálnej starostlivosti. Nie je oprávnená podávať podnety, návrhy, sťažnosti na orgány policajného zboru a orgány verejnej správy. Ustanovil T. E. opatrovníčku v osobe P. P., zaviazal opatrovníčku zastupovať T. E.Č. v rozsahu opatrovníckych práv a povinností, uložil jej vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu a uložil jej podávať 2 krát v roku správy o svojej činnosti. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok odôvodnil tým, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby spôsobilosť na právne úkony jej matky T. E., nar. XX.XX.XXXX, bola obmedzená. V návrhu uviedla, že jej matka bola od roku 1998 evidovaná v psychiatrickej ambulancii, pričom za rozhodné obdobie bola viac krát hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice v H. a aj v psychiatrickej ambulancii v E.. Matka je stále nedôverčivá, podozrievavá, že ju chce okradnúť, alebo otráviť. Neumožňuje navrhovateľke kontrovať správnosť poberania liekov, odmieta sa podrobiť liečbe, čo nepriaznivo vplyva na jej zdravotný stav. Súd poukázal okrem iného aj na vzhladnutie T. E., ktorá bola orientovaná v čase a priestore, vedela uviesť osobné údaje ako aj údaje o svojej rodine, prejavila nespokojnosť s konaním svojej dcéry, ktorá rozhoduje o tom ako má ona použiť svoje peniaze. Súd ďalej poukázal na znalecký posudok znalkyne E.. C. T.Á. H., z ktorého vyplýva, že u posudzovanej došlo k chronickému

vývoju vážnej duševnej poruchy v zmysle duševnej choroby - psychózy- bludovej paranoidnej poruchy s postupnou progresiou s deterioráciou psychických funkcií a narušenou afektivitou s dopadom na správanie a narušením kontaktu s realitou. Táto porucha nie je prechodná, má progredujúci charakter. Posudzovaná je aj vo veciach bežnej potreby nesamostatná, nesebestačná, nedokáže sa dostatočne postarať sama o seba, o svoje potreby, nedokáže samostatne cestovať, orientovať sa v mieste, v motivačnej zložke, bulických schopnostiach. Nie je schopná posudzovať a ovládať svoje konanie, čo odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v zmysle samostatného hospodárenia a nakladania s financiami nad hodnotu 20,- Eur týždenne v zmysle nakladania s dôchodkom či inými dávkami, spisovania akékoľvek právnych úkonov, obmedzením v oblasti podávania podnetov a sťažností na orgány policajného zboru či iné relevantné inštitúcie v súvislosti so svojím zdravotným stavom. Súd poukázal na § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že T. E.Č. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a v dôsledku ktorej nie je schopná robiť právne úkony v tom smere, že menovaná nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami, uzatvárať zmluvy o úvere, pôžičke a iné zmluvy majetkovej povahy. Nie je oprávnená rozhodovať o liečbe, hospitalizácii v nemocničnom zariadení či umiestnení v zariadení sociálnej starostlivosti. Nie je oprávnená podávať podnety, návrhy, sťažnosti na orgány policajného zboru a orgány verejnej správy.

3. Súd uviedol, že s poukazom na vykonané dokazovanie návrhu vyhovel a obmedzil T. E. v spôsobilosti na právne úkony podľa výroku rozsudku. Poukázal na to, že navrhovateľka je dcérou T. E., a s poukazom na správu obce Č. F. Q. je osobou vhodnou zastávať funkciu opatrovníka osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony. Preto súd ustanovil P. P. za opatrovníčku pre T. E. a zároveň vo výroku rozhodnutia vymedzil jej práva a povinnosti.

4. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie T. E.. Jedná sa o podanie doručené súdu prvej inštancie dňa 05.11.2021 z ktorého okrem iného vyplýva aj nesúhlas s rozhodnutím súdu prvej inštancie. T. E. vyjadrila nespokojnosť s tým, že má byť pozbavená nakladania so svojím dôchodkom. Uviedla, že pracovala 33 rokov a vedela sa správať dobre. Uviedla, že na navrhovateľku sa nemôže spoľahnúť. Poukázala na svoje zdravotné problémy. Uviedla, že lieky si chystá sama. Poukázala na to čo poskytla svojim dcéram, aký majetok. Uviedla, že dcéra P. jej robí napriek. Uviedla, že ona žiadne pôžičky nebrala, ale pomáhali jej rodičia, za to im ďakuje. Uviedla, že nesúhlasí s rozsudkom, nesúhlasí s tým, aby nedostávala svoje peniaze do vlastných rúk.

X. P. P. sa k odvolaniu vyjadrila tak, že uvedená sťažnosť ju vôbec neprekvapila, keďže nadávky a obviňovanie sú jej každodenným chlebom. Poukázala na to, že problémom u jej matky sú financie, 5 rokov neprispievala na domácnosť ani centom, ale podomovým predajcom bola schopná dať aj veľké sumy peňazí. Uviedla, že napriek maminým ťažkým psychiatrickým diagnózam sa o ňu snaží postarať doma, funguje takto už celé roky a bez nároku na peňažnú odmenu.

7. Opatrovníčka C. T. sa k odvolaniu vyjadrila tak, že skutočnosti, ktoré uvádza v liste, sú vybrané útržky reality poprepávané tak, aby zodpovedali jej verzii. Nechota spolupodieľať sa na financovaní domácnosti a neustále sťažovanie sa boli tie dôvody, pre ktoré bol podaný návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

8. Okresná prokuratúra uviedla k odvolaniu, že s rozsudkom sa v celom rozsahu stotožňuje. Odvolanie T. E.Č. považuje za nedôvodné.

9. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné čiastočne zmeniť a vo zvyšku je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne. Z vykonaného znaleckého posudku vyplýva, že T. E. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a pre ktorú je schopná robiť len niektoré právne úkony. Zo znaleckého posudku vyplýva obmedzenie v oblasti samostatného hospodárenia s financiami nad sumu 20.- Eur týždenne. Súd prvej inštancie rozsudkom obmedzil spôsobilosť v tejto oblasti v celom rozsahu a preto odvolací súd postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti a obmedzil spôsobilosť T. E. na právne úkony v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami iba nad sumu 20,- Eur týždenne v zmysle záveru znaleckého posudku.

10. V prevyšujúcej časti je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP. Podaným odvolaním neboli spochybnené závery podstatné pre vydanie rozhodnutia súdu prvej inštancie, teda že T. E. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je prechodná a že pre túto duševnú poruchu T. E. nie je schopná robiť právne úkony vymedzené vo výroku rozhodnutia.

11. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, a preto podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodol aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie. V danom prípade neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie ako rozhodnutie podľa § 52 CMP a preto odvolací súd o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.